

Schengeni piirieskirjad: kokkulepe kontrollide tugevdamiseks välispiiridel

Alaliste esindajate komitee (COREPER) kiitis 7. detsembril heaks Euroopa Parlamendiga kokku lepitud kompromissteksti Schengeni piirieskirjade muutmise kohta, eesmärgiga tugevdada asjaomastes andmebaasides tehtavaid kontrollide välispiiridel.

„See saavutus sai võimalikuks üksnes tänu kõikide asjaosaliste tõsisele tööle ja pühendumusele,“ lausus Slovakkia siseminister ja nõukogu eesistuja Robert Kaliňák. „See on oluline vastus terrorismiohu suurenemisele Euroopas ja eriti otsustava tähtsusega välisvõitlejate probleemi lahendamise kontekstis.“

Muudatus kohustab liikmesriike süstemaatiliselt kontrollima kõiki isikuid, sealhulgas liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavaid isikuid (st ELi kodanikud ja nende kolmandate riikide kodanikest pereliikmed), kui nad ületavad välispiiri. Kontrollimisel peaks kasutama kaotatud ja varastatud dokumentide andmebaasi ning tegema kindlaks, et asjaomased isikud ei ohusta avalikku korda ega sisejulgeolekut. Seda kohustust tuleb täita kõikidel välispiiridel (õhu-, mere- ja maismaapiirid) nii riiki sisenevate kui ka riigist lahkuvate isikute puhul.

Ent juhul kui kõikide liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute süstemaatiline kontrollimine andmebaasides võib mõjutada ebaproportsionaalselt liiklusvooge mere- ja maismaapiiril, võivad liikmesriigid teha andmebaasides ainult sihipäraseid kontrollid, eeldusel et see ei too riskihinnangu kohaselt kaasa ohte liikmesriikide sisejulgeolekule, avalikule korrale, rahvusvahelistele suhetele ega rahvatervisele.

Õhupiiride osas leppisid institutsioonid kokku, et liikmesriigid võivad kasutada seda võimalust, ent üksnes 6kuulise üleminekuaja jooksul alates muudetud määruse jõustumise kuupäevast. Seda ajavahemikku võib erandjuhtudel pikendada maksimaalselt 18 kuu võrra, kui konkreetses lennujaamas esineb taristuga seonduvaid probleeme, mille tõttu on vaja rohkem aega selliste kohanduste tegemiseks, mis võimaldavad andmebaasides süstemaatiliselt päringuid teha, ilma et see mõjutaks ebaproportsionaalselt liiklusvoogu.

Taust

Kõnealuse määruse, millega muudetakse Schengeni piirieskirju, esitas Euroopa Komisjon 2015. aasta detsembris. See on vastus terrorismiohu suurenemisele ning nõukogu 9. ja 20. novembri 2015. aasta järeldustes esitatud ülekutsele muuta sihipäraselt Schengeni piirieskirju seoses reageerimisega „terroristidest välisvõitlejatele“. Kokkulepe on samuti 27 liikmesriigi poolt 16. septembril 2016 kokku lepitud Bratislava deklaratsiooni ja tegevuskava käegakatsutav tulemus.

Kuigi liikmesriigid on kohustatud süstemaatiliselt kontrollima riiki sisenevaid kolmandate riikide kodanikke kõikides andmebaasides avaliku korra ja sisejulgeoleku alastel põhjustel, ei näe praegused sätted ette sellise kontrolli tegemist kõikides andmebaasides siis, kui isik lahkub riigist. Samuti ei ole ette nähtud ELi õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute süstemaatiline kontrollimine. Muudatus on kooskõlas kohustusega näha ette riigist lahkuvate isikute süstemaatiline kontrollimine selle tagamiseks, et nii kolmandate riikide kodanikud kui ka ELi kodanikud ja nende kolmandate riikide kodanikest pereliikmed ei ohusta avalikku korda ega sisejulgeolekut.

Muudatusega intensiivistatakse Schengeni infosüsteemi ja muude asjaomaste liidu andmebaaside kasutamist ning antakse võimalus teha päringuid muudes Interpoli andmebaasides. Ette on nähtud kohustus teha päringuid Interpoli kaotatud ja varastatud dokumentide andmebaasis kolmandate riikide kodanike ja liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute kontrollimiseks nii nende riiki sisenemisel kui ka riigist väljumisel.

Edasised sammud

Kuna alaliste esindajate komitee on kokkuleppe nüüd nõukogu nimel kinnitanud, esitatakse määrus Euroopa Parlamendile esimesel lugemisel hääletamiseks ja nõukogule vastuvõtmiseks.

- [ELi terrorismivastane võitlus \(taustteave\)](#)

Press office - General Secretariat of the Council of the EU
Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319
press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press